

Werkplan Rijksarchiefinspectie 2004

Vanaf de start van de zelfstandig functionerende inspectie vanaf 1997 werkte de inspectie met een mix van de volgende instrumenten:

- inspecties bij de organisaties zelf;
- thema-gerichte onderzoeken;
- monitoring, m.n. de jaarlijkse schriftelijke vragenlijst;
- voorlichting.

Destijds is ook met de Kamer gecommuniceerd dat dit de werkwijze van de inspectie was.

Na een aantal jaren ervaring daarmee is het nu een goed moment om te bezien of we in de komende paar jaar op dezelfde wijze verder gaan. Wij zullen in het werkplan voor 2004 voorstellen doen om de huidige werkwijze op een aantal punten aan te passen.

Hoewel het op zich denkbaar is, en ook heel zinvol, om de vraag te stellen wat op de meer lange termijn gezien de visie op het functioneren van de Rijksarchiefinspectie zou kunnen zijn, gaan wij daar in dit werkplan niet op in. Het verdient de voorkeur eerst te onderzoeken of de huidige wet- en regelgeving moet worden herzien. Wij hebben begrepen dat dit de bedoeling is en dat deze evaluatie gaat plaats vinden in het kader van de afspraak in het regeerakkoord dat regelgeving indien mogelijk moet worden teruggedrongen. Een discussie over de rol van een archiefinspectie past bij uitstek in dat bredere kader.

In het vervolg van dit werkplan zullen wij eerst de keuzes op hoofdlijnen bespreken. Daarna zal een concretisering daarvan plaats vinden. Tenslotte besteden wij aandacht aan onze eigen –interne- organisatie.

Hoofdlijnen van het werkplan 2004

Inspecties

De inspecties bij organisaties van de centrale overheid zijn er tot nu toe op gericht in kaart te brengen in hoeverre deze organisaties de wet- en regelgeving in de volle breedte naleven. Deze werkwijze heeft ertoe geleid dat we in de afgelopen jaren een grondig beeld kregen van de kwaliteit van de documentaire informatievoorziening bij de organisaties die wij inspecteerden. In de fase waarin wij ons bevonden, met een toch nieuwe inspectie, was deze aanpak nuttig. Deze benadering heeft echter het nadeel dat er veel tijd met één inspectie is gemoeid, en dat wij minder organisaties konden bezoeken dan wij zouden willen.

In dit werkplan maken wij een andere keus. Wij gaan uit van meer inspecties, die echter niet meer op alle aspecten van de regelgeving betrekking hebben. In plaats daarvan inspecteren wij een specifiek aspect van de regelgeving.

Met de ervaringen die we komend jaar met kleinschaliger inspecties opdoen zullen we vervolgens een nieuwe balans aanbrengen tussen beide vormen van inspecties.

Onderzoeken

De afgelopen jaren hebben wij onderzoeken uitgevoerd naar thema's als archiefbeheer bij reorganisaties en archiefbeheer bij verhuizingen. Gekoppeld hieraan ontwikkelden wij steeds checklisten waarmee men in de praktijk aan de slag kon. In het komende jaar willen wij geen nieuwe onderzoeken starten, om hiermee tijd vrij te maken voor de inspecties. We willen, ook rekening houdend met de beperkte capaciteit van de inspectie, zo veel mogelijk organisaties kunnen bezoeken. Van belang is in dit verband ook dat we in 2004 nog capaciteit moeten reserveren om activiteiten die wij in 2003 zijn gestart, af te ronden.

Monitoring/jaarlijkse vragenlijst

Wij hebben elk jaar een schriftelijke vragenlijst naar alle organisaties gestuurd om zo een beeld te krijgen van het totale inspectieveld. Op deze wijze is er ondanks de beperkte hoeveelheid organisaties die wij kunnen bezoeken een vorm van contact tussen inspectie en

geïnspecteerde. Anders gezegd: er is een “exposure”, hoe beperkt ook, van de Rijksarchiefinspectie in het gehele inspectieveld.

Ook in 2004 zijn wij van plan deze vragenlijst uit te zetten. Om het voor de organisaties gemakkelijker te maken, en om de bewerking en analyse van de gegevens door de inspectie beter te faciliteren, is er in de afgelopen periode gewerkt aan digitalisering van de vragenlijst.

Voorlichting

De inspectie heeft vanaf het begin aandacht gegeven aan voorlichting aan het veld. Dit als een vorm van preventief toezicht. Relevant is hier dat de private zbo's pas sinds 1995 onder de Archiefwet vallen en niet bekend waren met de Archiefwet. Daarnaast is het zo dat de kennis van de regelgeving bij vele ministeries, Hoge Colleges van Staat, publieke zbo's en pbo-organen ook niet altijd voldoende is.

De inspectie heeft deze taak altijd op zich genomen met inachtneming van de taak die anderen hebben als het over voorlichting gaat. Zo is de beleidsdirectie naar de mening van de Rijksarchiefinspectie primair verantwoordelijk voor voorlichting over de regelgeving, al dan niet gemandateerd aan het Nationaal Archief. De voorlichtingsrol van de inspectie zien wij steeds als een aanvullende, en met name gericht op vragen over de toepassing van de regelgeving in de praktijk.

Door de behoefte aan informatie in het veld is de druk op de inspectie niettemin behoorlijk. Daar komt bij dat velen ons, mede als gevolg van onze eigen activiteiten, steeds beter weten te vinden. Gezien echter de noodzaak om met beperkte middelen toch zo veel mogelijk tijd in te kunnen plannen voor onze primaire taak, het uitvoeren van inspecties, lopen wij tegen onze grenzen aan.

Daarom willen wij in 2004 niet meer ingaan op het groeiend aantal verzoeken dat ons vanuit afzonderlijke organisaties bereikt om hun producten te beoordelen, zoals beheersregels. In plaats daarvan willen wij hen verwijzen naar onze checklisten en normensets. Zo nodig zullen wij normensets daaraan toevoegen die we aan de organisaties kunnen aanbieden zodat zij zelf hun eigen producten kunnen toetsen.

Uitwerking plannen/producten

Inspecties

In 2004 ronden wij nog enkele doorlichtingen uit 2003 af: bij de ministeries van Defensie en van Economische Zaken, het Kadaster, de SER en de Universiteit Utrecht. In het programma voor 2004 nemen we twee nieuwe doorlichtingen op, bij de ministeries van Justitie en VROM.

We programmeren daarnaast zestig kleine inspecties, verdeeld over vier clusters, elk bestaande uit één of enkele beheersaspecten waarop we toetsen of een ander criterium.

Voor 2004 kiezen we als clusters:

- digitaal archiefbeheer
- overbrenging
- quickscan publiekrechtelijke organisaties
- quickscan privaatrechtelijke bestuursorganen

Met de inspecties naar digitaal archiefbeheer toetsen we de praktische problemen bij een aantal organisaties kleinere organisaties, of onderdelen van organisaties. Bij overbrenging toetsen we de mate waarin organisaties (met uitzondering van departementen) planmatig overbrengen. De laatste twee clusters betreffen inspecties naar een aantal basis beheersvoorzieningen bij organisaties. Eén van de clusters richt zich op publiekrechtelijke zelfstandige bestuursorganen en zelfstandige onderdelen van ministeries, zoals agentschappen en commissies. Het andere cluster richt zich specifiek op privaatrechtelijke zelfstandige bestuursorganen, een groep waar de bekendheid met de archiefwetgeving niet groot is.

Onderzoeken

Het betreft hier onderzoeken uit 2003 die begin 2004 worden afgerond, over digitaal archiefbeheer en de speerpunten bestandsregistratie en beheersregels.

Monitoring

In 2004 willen we ook op andere wijze contacten met het veld onderhouden. Daartoe zullen we drie rondetafelsessies beleggen met zorgdragers om onze inzichten in de thema's digitaal en overbrenging met het veld uit te wisselen.

Voorlichting

In 2004 zullen we, zoals hiervoor aangegeven, minder tijd reserveren voor het beoordelen van verbeterplannen en producten op verzoek van individuele organisaties. Daarnaast zullen we onze voorlichting efficiënter organiseren door deze zoveel mogelijk standaardiseren. Zo maken we in 2004 zes informatiebladen, waarin we algemene informatie geven over een aantal veel voorkomende zaken. Hierbij spelen we zo goed mogelijk in op de resultaten uit onze recente onderzoeken en op de ervaringen bij inspecties opgedaan. De Nieuwsbrief en website passen in dat beleid. De website biedt de mogelijkheid op een efficiënte manier informatie aan te bieden, waarvan ook veel gebruik wordt gemaakt.

Jaarlijks verslag

Vòòr (de wettelijke deadline van) 1 juli 2004 hebben wij het jaarlijks verslag over 2003 gereed, dat wij aan de staatssecretaris voor Cultuur aanbieden. Wij dringen er op aan dat de staatssecretaris het verslag vervolgens uiterlijk 1 september 2004 aan de Kamer aanbiedt. De afgelopen jaren heeft het tot onze teleurstelling veel te lang geduurd voordat het verslag de Kamer bereikte.

Speerpunten

In het jaarlijks verslag over 2001 stelden wij vast dat het archiefbeheer bij een groot aantal organisaties in veel opzichten te kort schoot. Voor 2003 formuleerde de Rijksarchiefinspectie daarom twee speerpunten: zorgdragers moeten eind 2003 over vastgestelde beheersregels beschikken en over een volledige bestandsregistratie. Daarmee wilden we bereiken dat zorgdragers op korte termijn tenminste aan een aantal basisvoorwaarden voldoen. Deze speerpunten, die door de toenmalige staatssecretaris voor Cultuur werden overgenomen, zetten wij in 2004 voort. De beide punten komen terug in onze inspecties en voorlichtingsproducten. Voorjaar 2004 zullen wij ook een tussenstand geven.

Instrumentontwikkeling

Een belangrijk instrument om een gericht inspectieprogramma samen te stellen is risico-analyse. Daarmee kunnen we bepalen bij welke organisaties en voor welke beheersaspecten een inspectie het meest gewenst is, en vice versa waar wij dat op basis van de beschikbare gegevens niet noodzakelijk achten. In 2003 startten wij met een project om dit instrument te ontwikkelen, dat in 2004 zal worden afgerond.

Daarnaast werken we in samenwerking met de collega's van de provinciale archiefinspecties aan een gemeenschappelijke kennisbank, die in de loop van 2004 operationeel zal worden.

Organisatie van de Rijksarchiefinspectie

Risico's bedrijfsvoering

De belangrijkste risico's zijn op dit moment gelegen in het feit dat de Rijksarchiefinspectie een kleine organisatie is. Hierdoor is het bijvoorbeeld niet mogelijk een goede personeelsfunctie te hebben, terwijl de ondersteuning vanuit de directie HRM intussen steeds minder wordt. De financiële functie is in afwachting van de fusie extern belegd. De

Rijksarchiefinspectie hoopt dat de fusie in combinatie met inhuizing in de Hoftoren een betere ondersteuning kan bieden voor de bedrijfsvoeringsfuncties, m.n. op het gebied van de automatisering. Niet het zo veel mogelijk zelf doen moet het uitgangspunt zijn, maar het zo veel mogelijk tijd kunnen besteden aan de primaire taken van de inspectie.

Begroting

De begroting voor 2004 is als bijlage bij dit werkplan bijgevoegd.

Personeel

Kennisontwikkeling is voor inspecteurs belangrijk, gegeven het feit dat er zich in het inspectieveld allerlei ontwikkelingen voordoen. Met name is dit het geval bij digitale archivering. Daarom zal er in 2004 een in-company opleiding op dit terrein worden georganiseerd waarbij onder meer wordt ingegaan op de wijze van inspecteren bij digitaal archiefbeheer.

Daarnaast zijn er uiteraard individuele opleidingen. Verder wordt er in de inspectie regelmatig aandacht besteed aan het leren van de eigen –gemeenschappelijke- ervaringen.

Huisvesting

De inspectie hoopt op korte termijn te kunnen verhuizen naar de Hoftoren en op deze wijze over betere faciliteiten te kunnen beschikken dan mogelijk is voor een kleine organisatie die afzonderlijk is gehuisvest. Verder is het waarschijnlijk dat inhuizing in de Hoftoren financieel voordeliger is dan het afsluiten van een contract voor allerlei voorzieningen met het Nationaal Archief.

Kwaliteitszorg

In 2002 begon de Rijksarchiefinspectie met het opzetten van een systeem van kwaliteitszorg, dat in 2003 vorm kreeg met een eerste opzet van een kwaliteitshandboek en een interne audit. In 2004 leggen wij aanvullend een aantal procedures en werkafspraken vast, en voeren wij eveneens een audit uit naar de feitelijke kwaliteit van ons werk. Met het oog op de fusie concentreren wij ons daarbij op een aantal primaire processen: aspectinspecties, jaarlijkse rapportage, jaarlijks verslag en voorlichting.

De fusie

De Rijksarchiefinspectie verwacht als resultaat van de fusie een impuls voor de kwaliteit van het inspectiewerk door gezamenlijke ontwikkeling van instrumenten en werkwijzen en door samenwerking. Ook gaan wij ervan uit dat de bedrijfsvoering behalve wat efficiency betreft, ook wat kwaliteit aangaat meer kan gaan bieden.

Daarnaast vinden wij het belangrijk dat er een betere stroomlijning komt van het verkeer met het departement (opdrachtgever zowel als beleid). Keer op keer is gebleken dat initiatieven vanuit de inspectie in moeizame trajecten terecht kwamen. De inspectie zal in het komend jaar geen eigen initiatieven meer nemen, maar haar voorstellen inbrengen in het fusietraject.

Bijlage 1

A Productbegroting

De RAI zal in 2004 de volgende producten realiseren:

- Jaarlijkse monitor onder zorgdragers
- Jaarlijks verslag over 2003
- Onderzoeksrapporten (4)
- Inspectierapporten (60)
- Nieuwsbrief (4)
- Informatiebladen (6)
- Instrument risico-analyse
- Kenniscentrum RAI / LOPAI

B Onderzoeksthema's

De op te leveren onderzoeksrapportages betreffen de afronding van onderzoeken die in 2003 zijn gestart. Voor een toelichting op die projecten verwijzen naar het werkplan voor 2003.

C Te inspecteren instellingen

Instelling	Toelichting
<i>Doorlichtingen</i>	
Ministerie van Defensie	Inspectie is in 2003 gestart.
Ministerie van Economische Zaken	Inspectie is in 2003 gestart.
Ministerie van Justitie	
Ministerie van VROM	
Kadaster	Inspectie is in 2003 gestart.
Sociaal Economische Raad	Inspectie is in 2003 gestart.
Universiteit van Utrecht	Inspectie is in 2003 gestart.
<i>Aspectinspecties</i>	
Cluster 1 Digitaal archiefbeheer	12 instellingen
Cluster 2 Overbrenging	12 instellingen
Cluster 3 Quick scan publiekrechtelijke organisaties	24 instellingen
Cluster 4 Quick scan privaatrechtelijke organisaties	12 instellingen

Bijlage 2

Begroting 2004

Rubriek	Begrotingspost	Bedrag	Totaal	Toelichting
P-lasten				
Salariskosten			594.670	
	Vaste formatie	506.420		1
	Ondersteuning	19.500		2
	Verplaatsingskosten	30.000		
	Opleidingen	27.000		3
	Overige kosten	11.750		4
M-lasten				
Huisvesting			39.500	5
Bureaunkosten			7.000	6
Contributies, abonnementen en vakliteratuur			8.000	
Voorlichting			22.000	7
Kenniscentrum met LOPAI			3.000	8
Overige kosten			6.500	9
TOTAAL			680.670	

Toelichting

De cijfers verwijzen naar de laatste kolom van het begrotingsoverzicht.

1

Formatie

<i>Functie</i>	<i>Schaal</i>	<i>Fte</i>
Hoofdinspecteur	16	1
Plv hoofdinspecteur	12	1
Inspecteur	11	4.5
Officemanager	8	1
Secretariaatsmedewerker	5	0.6
<i>Totaal</i>		<i>8.1</i>

2

Ondersteuning

Uitgangspunt is dat we de formatie zo efficiënt mogelijk inrichten. Dat doen we door voor bepaalde incidentele of specialistische werkzaamheden geen voorziening in de vaste formatie op te nemen, maar deze extern te betrekken op het moment dat dit nodig is.

- € 3.000. Uitzendkrachten om pieken in de administratieve werkbelasting op te vangen, bijvoorbeeld met betrekking tot het verzorgen van mailings en ondersteuning van voorlichtingsactiviteiten zoals workshops.
- € 11.500. Uitbesteden financiële administratie.
- € 5.000. Externe ondersteuning onder meer m.b.t. P&O-zaken.

3

Opleidingen

Betreft opleidingen, cursussen en congressen/seminars.

4

Overige personeelskosten

- € 4.000. Bewust belonen.
- € 4.000. Flexibel werken.
- € 3.000. Kinderopvang.
- € 750. Diversen.

5

Huisvesting

- € 38.000. Het Nationaal Archief berekent servicekosten door voor onder meer energie, schoonmaak, ict, receptie, bewaking, telefoon en porti (exclusief mailings).
- € 1.500. Overige kosten.

6

Bureaunkosten

Betreft kantoorbenodigdheden, huur postbus, levering van post, gebruik van GSM's en aanvullende porti- en kopieerkosten bij mailings.

7

Voorlichting

- € 15.000. Uitbrengen rapporten, Nieuwsbrief en informatiebladen.
- € 1.000. Rondetafelsessies.

- € 5.000. Onderhoud en aanpassen digitale jaarlijkse vragenlijst.
- € 1.000. Kosten website.

8

Met de provinciale archiefinspecties zal een gemeenschappelijk kenniscentrum worden gecreëerd.

9

Overig

Onder meer representatie, personeelsdag, bankkosten en onvoorzien.